

KAZINCZY FERENC LEVELEZÉSÉNEK SZÁMLÁLÁSÁRÓL

*Kazinczy Ferenc-levelezése*¹ huszonhárom kötetének alapján Pásztor Emil kimutatást készített az írók és címzettek leveleinek „darabszámáról”.² Figyelmét felhívta Z. Szabó László: *Így élt Kazinczy Ferenc*³ c. életrajzának meghatározása: „közel 6000 levele maradt ránk”. Ha levelezést olvashatnánk, akkor is ettől eltérő a számolásunk. Pásztor Emil szerint a kötetek 5933 levelet tartalmaznak, ebből Kazinczy 3188-at írt. Kamody Miklós: *Levelezés és utazás Kazinczy Ferenc korában* c. tanulmánya szerint „3046-ot Kazinczy küldött, 2748 pedig hozzá érkezett”.⁴ Én is számoltam: kötetben az utolsó sorszám 5933, ebből 2745 Kazinczy írása. — Bizonytalan adatok, mert a sajtó alá rendezők nem számozták be a Kazinczynak címzett, de általa, a fontos hírek miatt mellékletként tovább küldött leveleket. Z. Szabó László kötete 1977-ben jelent meg, én 1984-ben *Váczy János Kazinczy szolgálatában* címmel írtam, hogy „Az újabban előkerült baráti leveleket a 23 kötetben megjelentekhez számítva, immár több mint 6000 baráti levelet számlálhatunk”.⁵ Valóban van érkezett és elküldött összesen ennél több levél.

Már itt megjegyezzük, hogy előbb a baráti, utóbb a hivatalos küldemények adatait említjük. — Kiadástörténettel nem foglalkozunk.⁶

I.

Az 1960-ban megjelent 23. (2. pótkötet) levelezés óta eddig 185 „darab” baráti levelezést sikerült nyilvántartanom. Ennyi már elegendő a 24. kötet megjelentetéséhez, különösen ha a jegyzetelést és a különböző mutatókat is hozzá számítjuk, valamint 13 levél szövegéből a hiányzó kiegészítéseket. Kutatásom eredményét ismertettem az Irodalomtudományi Intézetben „A Kazinczy levelezés 24–25. kötetének terve” címmel hirdetett vitaulésen 1984. május 3-án. Az ott, akkor bemutatott jegyzéket most, azóta előkerült levelekkel teljesebbé kiegészítve az írásom végén közlöm.

Talán pontosabb adatunk lenne, ha ránk maradt volna Kazinczy postakönyve. Írta róla Nagy Gábornak: „Postakönyvemben nem lelem feljegyezve mikor indult levelem az Úrhoz... tudom bizonyosan, hogy... meg vala írva, s azt képzeltem, hogy nem írtam be a postakönyvembe, s a postamester nem az én rovásomra, hanem az Úréra eresztette útnak a levelet”.⁷ Tehát, postakönyv feljegyzése sem egészen megbízható. Postamesterek annak a „rovására” továbbítottak leveleket, aki a költséget megfizette. Írónk Horváth Ádámtól kérdezte: „Miért frankirozod leveleidet? Hiszen a postai rendelések azt nem kívánják, sőt azt kívánják, hogy érettek csak az fizessen a ki veszi, nem az a ki feladja”.⁸ Horváth válaszolta: „Miért frankirozom leveleimet? Úgy vélem, hogy a kik [azokat] gondosan kerestetik hamarabb megkapják a frankirozottat, mert hamarabb indul”.⁹ Gondolhatjuk, hogy jobban vigyáztak arra a küldeményre, amelyért kézbesítéskor fizettek. Kamody Miklós írta hogy 1751–1789. években „belforgalomban a levéldíj felét a feladó,

¹ *Kazinczy Ferenc levelezése*. (utóbb *KazLev*) VÁCZY János feldolgozása 1–21. kötet, megjelent 1890–1911. — HARSÁNYI István munkája a 22. kötet, ill. 1. pótkötet kiadása, megjelent 1927-ben. — A 23. kötet ill. 2. pótkötetet feldolgozta BERLÁSZ Jenő, BUSA Margit, Cs. GÁRDONYI Klára, FÜLÖP Géza. Megjelent 1960-ban.

² *Kazinczy Ferenc leveleinek száma*. ItK 1989. 427–428.

³ „Így élt” c. sorozat. Bp., 1977. 153.

⁴ *Széphalom* 2. [kötet] A Kazinczy Ferenc Társaság Évkönyve. Miskolc, 1989. 33.

⁵ *Honismeret*, 1984. 4. sz. 10–13.

⁶ Uo. a kiadástörténetre vonatkozó adatok.

⁷ 1817. szept. 5. *KazLev* XV. köt. 309.

⁸ 1818. jan. 16. Uo. XV. köt. 444–445.

⁹ 1818. febr. 26. Uo. XV. köt. 486.

másik felét a címzett fizette (félportó)”.¹⁰ Megemlíttük ezt az adatot, mert Kazinczy is levelezhetett félportón; visszaemlékezik első levelére, „Még bírom egy 1764. december 3-án írt leveletem...”, a levelezés-kötetekből számolva pedig 1789. végéig 78 levelet írt.

Akárhogyan indult és érkezett a levél, panasz volt a postára. Jogos az aggodalom — mert mint írtuk — a küldemény sokszor mellékletet is tartalmazott. Kazinczy Horváth Ádámmal közölte „vevém leveledet és ismét felbontva, ismét rosszul lepecsételve”.¹¹ A kortársak levelezése országszerte közkézen forgott, tudósított, újságot, folyóiratot pótol. Cserey Farkas köszönte Kazinczynak, hogy „Csákinak írt szép és fontos levelét nekem is megküldötted mássában”.¹² Azaz másolatban — „is” — megküldte, de még kinek küldte el?

Kazinczy számozta a levelezését. Döbrentei Gábornak írt soraiban olvassuk: „Végig forgatván így a csomót [leveleket] megszálla az a kedv, hogy numeráljam, s extractust csináljak belőlük, mellyet minden Literaturai Levelezőim leveleivel tenni még olta készülnök. Harmadfél napomat lopta el egyéb siető dolgaimtól ez a munka, s kész vagyok vele”.¹³ Tartalmat kivonatolt, összefoglalt. Ezt tette például id. Ráday Gedeon 1786. január 3-tól, 1791. december 8-ig írt 35 levelével.¹⁴ A legelsőre, nyilván a másolatára, feljegyezte: „Az Originálist cserébe adtam Nagy Gábor Úrnak Debrecenbe. Ér-Semlyén, 1803. január 24d.”¹⁵ Egészen ritka eset ez, amikor Kazinczy egyik kortársának hozzá intézett leveleit hiánytalanul ismerhetjük.

Gyűjtötte is Kazinczy a postáját, kiadásukra már 1794-ben gondolt, ezért a válaszait két fogalmazásban írta meg. Egyik a missilis levél, másik a kiadásra szánt. Így Kis Jánosnak 1794. március 4-én csak a megjelentetésre fogalmazott levél tartalmazza Nagyvárad ismertetését és olyan eltérő a két írás szövegváltozata is, hogy Váczy János a levelezés sajtó alá rendezője, mind a két szöveget teljes terjedelmével közölte, külön-külön sorszámozással látta el a kötetben.¹⁶ — egy címzettnek egyazon keltezéssel két levelet számozhattunk.

Kiadástervvel évekig foglalkozott Kazinczy, Kis Jánosnak írta 1813. szeptember 4-én: „Pesti barátainnak azt tanácslád, hogy szedjék össze leveleimet, s ami nyomtatható legyen benne, adják ki. Most tehát Levelezőimtől kölcsön fogom venni leveleimet s övékkel együtt végig olvasom, ami a Publikumot interesszálhatja kiszedem, új stílusba öntöm, s haladék nélkül kiadom. Meg fogom vallani, hogy új formába vannak öntve, és hogy sok leveleimet emlékezetből írom... Még e holnapban hozzá fogok a munkához, s fél estendő alatt kész lesznek két vagy három kötettel. Megtörténhetik, hogy leveleim Nyolcz kötetre is fognak nevezkedni”.¹⁷ Kazinczy utóbb átgondolta, hogy tervét szinte lehetetlen megvalósítani. Csak édesanyjával és Kis Jánossal váltott levelezését dolgozta át — nem jelent meg.¹⁸ Toldy Ferencsel közölte 1827. január 25-én: „Falun lakom, távol társaimtól, s így ami nekik az együttlét, nekem a levelezés vala; de látván hogy leveleinket kinyomtatják, akarám, hogy egyet se írtam volna”.¹⁹

Hozzávetőlegesen sem tudjuk, hogy Kazinczy a letartóztatása perceiben, 1794. december 14-én hány levelet semmisített meg, nehogy barátait veszélybe hozza. Fogságában elkobozták a levelezését. Testvérétől, László főhadnagytól, 104 levél maradt ránk, bizonyos, hogy valamennyire válaszolt, de ezekből csak hármat ismerünk.²⁰ Virág Benedek

¹⁰ *Széphalom* 2. i. m. 38. — *Pályám emlékezete* (Bp., 1960.) 10.; — *KazLev* I., XXII., XXIII. kötetben.

¹¹ 1817. ápr. 30. *KazLev* XV. köt. 170.

¹² 1807. ápr. 23. *Uo.* IV. köt. 558.

¹³ 1815. márc. 14. *Uo.* XII. köt. 452.

¹⁴ *KazLev* I. köt. 86–88.

¹⁵ *Uo.* I. köt. 88.

¹⁶ *Uo.* II. köt. 340–342., 343–345.

¹⁷ *KazLev* XI. köt. 44.

¹⁸ 1793. júl. 27. *Uo.* II. köt. 580.; *Bevezetés* XXIV.

¹⁹ *KazLev* XX. köt. 189.

²⁰ SZINNYEI József, *Magyar írók...* V. köt. 1301. hasábj.

háza 1810-ben leégett, benne hamvadtak el Kazinczy levelei.²¹ Szinnyei szerint Rummy György Kazinczytól „majd ezer levelet kapott”.²² Szétszóródtak, tőle csak két levelet ismerünk. A ránk maradt levelek eltűnt levelekre is hivatkoznak.

Hány Kazinczy-levelezés pusztult el századunk viharos éveiben, a feldúlt könyvtárak és családi levéltárak kéziratával együtt, ki tudná megszámlálni. — Meggyőződhetünk arról, hogy nem is sejtjük körülbelül sem, vajon hány baráti levelet írt és hány levelet kapott Kazinczy Ferenc.

II.

Hivatalos levelezés tartalmazza az iskolafelügyelői intézkedéseket, a vármegyei és egyházi szolgálat és a családi örökösödési-per iratait.

A hagyatékot őrző és kiadó Kazinczy Bizottság döntése, hogy ilyen tárgyú levelezés nem sorolható be a baráti levelek közé. Az ügyintézésről távol áll a baráti levelek meleg hangvétele, irodalmi eseményekről szóló hírei és a családi élet örömeinek és gondjainak közlése. Mikor Váczy János (1859–1918) tanár, a Kazinczy Bizottság tagja, a hivatalos levelek sajtó alá rendezésével elkészült — meghalt. Kézirata: *Kazinczy Ferenc Hivatalos Levelezésének Maradványai*. 1786. Novemb. 11d. olt. 1791. Ápril. 11d. A Kassai Tudományos Kerület Nemzeti Iskolájának Inspectorsága alatt címmel többségében az Akadémia Kézirattárában állományában őrzött leveleket tartalmazza.²³

Váczy János feldolgozása kiegészül a sárospataki Nagykönyvtárban található kéziratokkal, — ez Benda Kálmán gyűjtése, feldolgozásra engedte át, ezt itt is megköszönöm. Högyes István a Sátoraljaújhelyi Levéltár állományában található kéziratosokat dolgozza fel. Soós István az Országos Levéltárban lévő helytartótanácsi és kancelláriai iratokat készíti el kiadásra. Gyűjtésünkhöz tartoznak a Kassai könyvtárban és levéltárban található Kazinczy-kéziratok, levelek és iratok feldolgozása. Természetesen a folyóiratokban már kiadott hivatalos iratok is a kéziratokkal együtt kerülnének kötetes kiadványba.

Ennyi intézményből előkerült gyűjtés, kb. 700 „darab” levél, illetve irat. Ezekből a 24., baráti levelezés-kötet után a 25. és 26. hivatalos leveleket és iratokat tartalmazó kötetet lehetne összeállítani.

Kazinczy Ferenc ismeretlen és kötetben ki nem adott levelezése kéziratos és nyomtatásban:

1783. júl. 7.	K — Sárospataki tanároknak	(—)
1785. aug. 17.	K — Szabadkóműves páholynak	(Busa M.)
1786. okt. 16.	K — Orczy Lőrincnek	(Balogh B.)
1786. [nov.]	K — Barczafalvi Szabó Dávidnak	(Kókay Gy.)
1786. nov. 17.	K — Orczy Lőrincnek	(Balogh B.)
1786. dec. 19.	K — Szalay Sámuelnek	(—)
1787. jan. 5. (!)	K — Vay Istvánnak (!)	(Fehér E.) előbb (Szinnyei Gerzson)
1787. júl. 27.	K — Eszterházy Károlynak	(Szántó L.)
1788. márc. 22.	Horváth Ádám — K-nak	(—)
1788. nov. 12.	K — ismeretlennek	(—)
1789. márc. 18.	K — Eszterházy Károlynak	(Lökös I.)
1790. ápr. 30.	Vitéz Imre — K-nak	(—)
1791. jan. 12.	K — Kassai városi tanácsnak	(Kókay Gy.)
1791. jan. 21.	K — Kassai városi tanácsnak	(—)

²¹ Uo. XIV. köt. 1241. hasáb.

²² Uo. XI. köt. 1393. hasáb.

²³ Jelzete: RUI 44/1–2. kötet.

(—) = ismeretlen

(a levelet közlő neve)

1791. júl. 17.	K – ismeretlennek	(–)
1792. ápr. 17.	K – Szentgyörgyi Istvánnak	(Busa M.)
1792. nov. 29.	K – Sahlhausen Móricnak	(Busa M.)
1793. [márc.]	K – Dessewffy Józsefnek	(–)
1794. márc. 4.	K – Cházár Andrásnak	(Centgraf K. utóbb Enyedi S.)
1794. aug. 16.	K – Okruczky Ferencnek	(–)
1795. jún. 15.	K – Dobos Istvánnak	(–)
1795. júl. 10.	K – Sáróy Szabó Sámuelnek	(Benda K.)
1801. okt. 20.	K – ismeretlennek	(–)
1801. nov. 29.	K – ismeretlennek	(Jancsó E.)
1802. szept. 25.	K – Berzeviczynének	(Busa M.)
1802. szept. 25.	K – Tökénének	(Busa M.)
1798. okt. 7.	K – Eszterházy Károlynak	(Bihari J.)
1803. febr. 18.	Kriebel János – K-nak	(–)
1803. márc. 19.	Kininger G.V. – K-nak	(Busa M.)
1803. márc. 29.	Decsy Sámuel – K-nak	(–)
1803. máj. 29.	Kovachich M.Gy. – K-nak	(Busa M.)
1804. jan. 13.	Márton József – K-nak	(–)
1805. júl. 19.	Decsy Sámuel – K-nak	(–)
1805. aug. 17.	K – Pfanschmidnének	(Busa M.)
[1805. ?]	Decsy Sámuel – K-nak	(–)
1805. jan. 28.	Kutuzov – K-nak	(–)
1806. febr. 8.		(–)
1806. jan. 24.	K – Sárvári Pálnak	(Julow V.)
1806. aug. 29.	K – Rott, Johann Jakabnak	(Busa M.)
1806. dec. 16.	Lónyay Gábor – K-nak	(Busa M.)
1807. jan. 13.	Márton József – K-nak	(–)
[1807]	ismeretlen – K-nak	(–)
1807. aug. 11.	Decsy Sámuel – K-nak	(–)
1807. szept. 11.	Blaschke, J. – K-nak	(Busa M.)
1808. jan. 14.	Riedele András – K-nak	(–)
1808. jún. 11.	Riedele András – K-nak	(–)
1808. okt. 20.	Riedele András – K-nak	(–)
1808. nov. 20.	Riedele András – K-nak	(–)
1808. nov. 21.	Riedele András – K-nak	(–)
1808. jan. 27.	Virág Benedek – K-nak	(Busa M.)
1809. márc. 8.	Vályi-Nagy Ferenc – K-nak	(Busa M.)
1808. júl. 30.	K – Zitek Tamásnak	(Jécsay L.)
1809. márc. 2.	Riedele András – K-nak	(–)
1809. febr. 25.	K – Schlözer, August Ludwignak	(Futaky I.)
1809. márc. 2.	Riedele András – K-nak	(–)
1809. márc. 8.	Vályi-Nagy Ferenc – K-nak	(Busa M.)
1809. ápr. 13.	K – Jósika Miklósnak	(–)
1809. ápr. 17.	Lónyay Gábor – K-nak	(Busa M.)
1809. máj. 15.	Riedele András – K-nak	(–)
1809. jún. [?]	Riedele András – K-nak	(–)
1809. jún. 13.	Lónyay Gábor – K-nak	(Busa M.)
1809. jún. 14.	K – Szirmay Péternének	(Enyedi S.)
1809. jún. 16.	Kandó Gábor – K-nak	(–)
1810. febr. 16.	Márton József – K-nak	(Busa M.)
1810. márc. 6.	Decsy Sámuel – K-nak	(Busa M.)
1810. ápr. 10.	K – Nagy Ferencnek	(–)
1811. febr. 5.	K – Felsőbüki Nagy Pálnak	(–)
1811. febr. 27.	Vay József – K-nak	(–)

1811. máj. 5.	K – Virág Benedeknek	(Busa M.)
1811. máj. 20	Szemere Pál – K-nak	(–)
1811. szept.	Szücs Dániel – K-nak	(–)
1811. nov. 9.	Szücs Dániel – K-nak	(–)
18 ^o nov. 21.	Szemere István – K-nak	(–)
[18.]	Török József – K-nak	(–)
181 an. 2 ^r	Sipos Pál – K-nak	(Makkai E.)
181 apr.	Szemere Pál – K-nak	(–)
1812. júl.	K – ismeretlenek	(–)
1812. nov. [?]	Szentmiklóssy Alajos – K-nak	(Tóth K.)
1813. júl. 16.	Szücs Dániel – K-nak	(–)
1814. febr. 10.	Szemere István – K-nak	(Busa M.)
1814. máj. 10.	Sipos Pál – K-nak	(Makkai E.)
1814. nov. 26.	Dukai Takács Judit – K-nak	(Kocsis R.)
[1815]	K – Kölcsey Ferencnek	(–)
1815. febr. 2.	K – Dókus Sámuelnek	(–)
1815. febr. 20.	Dukai Takács Judit – K-nak	(Kocsis R.)
1815. febr. 28.	K – Madame la Marquise-nek	(–)
1815. márc. 4.	K – Ajtay Sámuelnek	(–)
1815. márc. 5.	Márton József – K-nak	(–)
1815. márc. 6.	Dukai Takács Judit – K-nak	(Kocsis R.)
1815. máj. 31.	Kölcsey Ferenc – K-nak	(–)
1815. aug. 6.	K – Szemere Pálnak	(–)
1815. szept. 1.	Kölcsey Ferenc – K-nak	(–)
1815. szept. 25.	K – Sátoraljaújhelyi Ref. Egyh. Tanácsnak	(Fejes I.)
1815. nov. 21.	Szemere István – K-nak	(–)
1816. jan. 16.	Lónyay Gábor – K-nak	(–)
1816. febr. 6.	K – Adorján-család ismeretlen tagjának	(Wallentinyi D-né)
1816. márc. 26.	Dókus László – K-nak	(–)
1816. jún. 28.	Dukai Takács Judit – K-nak	(Kocsis R.)
1816. okt. 3.	K – Szabó Sámuelnek	(Buzogány A.)
1816. okt. 16.	Szücs Dániel – K-nak	(–)
1817. jan. 7.	K – Sátoraljaújhelyi Ref. Egyh. Tanácsának	(Fejes I.)
1817. [?]	K – Vályi-Nagy Ferencnek	(–)
1817. jún. 10.	K – Kornis Mihálynak	(–)
1817. júl. 8.	Kultsár István – K-nak	(–)
1817. szept. 22.	Szücs Dániel – K-nak	(–)
1817. nov. 29.	Szücs Dániel – K-nak	(–)
1817. dec. 26.	Márton József – K-nak	(–)
1818 [?]	ifj. Török József – K-nak	(–)
1818. febr. 5.	Márton József – K-nak	(–)
1815. dec. 21. (!)	K – Kriebel Jánosnak (!)	(Váradi-Sternberg J.)
1818. márc. 23.	K – Szabó Sámuelnek	(Mátray E.)
1818. márc. 31.	Márton József – K-nak	(–)
1818. [máj.]	Szücs János – K-nak	(–)
1818. jún. 8.	Márton József – K-nak	(–)
1818. jún. 15.	K – Döbrentei Gábornak	(Busa M.)
1819. márc. 30.	Szentmiklóssy Alajos – K-nak	(–)
1819. júl. 3.	Szentmiklóssy Alajos – K-nak	(–)
1819. szept. 23.	K – Dessewffy Józsefnek	(Busa M.)
1819. dec. 25.	Szentmiklóssy Alajos – K-nak	(–)
1819. [II.félév]	Szentmiklóssy Alajos – K-nak	(–)
1820. jan. 10.	Szentmiklóssy Alajos – K-nak	(–)
1820. máj. 23. (!)	K – Majláth Jánosnak (!)	(Esztegar L.)
1820. aug. 12.	Szentmiklóssy Alajos – K-nak	(–)

1820. aug. 28.	Szentmiklóssy Alajos — K-nak	(-)
1820. szept. 29.	K — Kornis Mihálynak	(Jancsó E.)
1820. okt. 26.	Szentmiklóssy Alajos — K-nak	(-)
1821. máj. 7.	K — Podmaniczky Lajosnak	(Váczy J...és kora jegyz.)
1821. jún. 22.	Szentmiklóssy Alajos — K-nak	(-)
1821. júl. 26.	K — Kandó Gábornak	(Jenei F.)
1821. nov. 14.	Szentmiklóssy Alajos — K-nak	(-)
1821. nov. 16.	K — Bozzay Sámuelnek	(-)
1822. jan. 20.	K — megyei esküdtnak	(-)
1822. febr. 28.	Szentmiklóssy Alajos — K-nak	(-)
1823. [?]	K — Kis Jánosnak	(Váczy J...és kora jegyz.)
1822. nov. 2.	Bozzay Sámuel — K-nak	(-)
1823. febr. 18.	Kriebel János — K-nak	(-)
1823. febr. 20.	Szentmiklóssy Alajos — K-nak	(-)
1823. márc. 21.	Szentmiklóssy Alajos — K-nak	(-)
1823. júl. 3.	Szentmiklóssy Alajos — K-nak	(-)
1823. szept. 9.	K — Kállay Péternek	(-)
1824. aug. 9.	Teőke Elise — K-nak	(-)
1825. máj. 18.	Kölcsey Ferenc — K-nak	(-)
1826. márc. 14.	Kossuth Lajos — K-nak	(-)
1826. jún. 9.	Márton József — K-nak	(-)
1826. júl. 27.	K — Kézy Mózesnek	(-)
1826. okt. 30.	K. Ferencné — K-nak és K. Lajosnak	(Pásztor E.)
1826. okt. 31.	Márton József — K-nak	(-)
1828. márc. 19.	K — Madarassy Jánosnak	(Takáts S.)
1828. jan. 13.	Teleki József — K-nak	(-)
1828. márc. 21.	K — Lyakovics János Vincének	(Sztripszky H.)
1828. márc. 26.	K — Szemere Lászlónénak	(Lukácsy S.)
1828. ápr. 17.	K — Szemere Pálnak	(-)
1828. júl. 31.	Bajza József — K-nak	(-)
1828. szept. [?]	Toldy Ferenc — K-nak	(-)
1828. okt. [?]	Bajza József — K-nak	(-)
1828. okt. 4.	Hrabovszky Antal — K-nak	(-)
1828. okt. 18.	Bajza József — K-nak	(-)
[1828.]	Szemere Pál — K-nak	(-)
1828. [dec. 28. ?]	Horváth János — K-nak	(-)
1829. [febr. ?]	[Szentmiklóssy] Alajos — K-nak	(-)
1829. máj. 4.	K — ismeretlennek	(-)
1830. [?]. 14.	Márton József — K-nak	(-)
1830. jan. 9.	K — Szemere Miklósnek	(Dánielisz E.)
1830. febr. 16.	K — Szemere Miklósnek	(-)
1830. márc. 31.	Széchenyi István — K-nak	(-)
1830. [máj.]	Fekete Gáspár — K-nak	(-)
1830. jún. 18.	K — ismeretlennek	(Soós I.)
1830. júl. 19.	Palatinus — K-nak	(-)
1831. jan. 21.	K — Cserey Miklósnek	(-)
1831. jan. 26.	K — Szemere Miklósnek	(-)
1831. jan. 30.	K — Cserey Miklósnek	(-)
1831. febr. 5.	Teleki József — K-nak	(-)
1831. febr. 13.	Teleki József — K-nak	(-)
1831. márc. 8.	Döbrentei Gábor — K-nak	(-)
1831. márc. 21.	ismeretlen — K-nak	(-)
1831. ápr. 10.	K — Guzmics Izidornak	(-)
1831. máj. 19.	Döbrentei Gábor — K-nak	(-)
1831. máj. 24.	K — Teleki Józsefnek	(-)

1831. jún. 2.	Döbrentei Gábor -- K-nak	(-)
1831. jún. 26.	Teleki József -- K-nak	(-)
1831. júl. 9.	Döbrentei Gábor -- K-nak	(-)
1831. aug. 5.	Teleki József -- K-nak	(-)
1831. aug. 8.	Teleki József -- K-nak	(-)
1831. aug. 11.	Horváth Antal -- K-nak	(-)
1831. aug. 18.	K -- Jósika Miklósnak	(Jancsó E.)
1833 (!). jan. 30.	Szirmai Kalós Bertalan -- K-nak	(Komáromy A.)

A levelek szövegének kiegészítése (nem szövegösszevetés)

		<i>KazLev</i>
1775. okt. 25.	K -- Orczy Lőrincnek	I. k. 78.
1788. nov. 3.	Horváth Ádám -- K-nak	I. k. 232-235.
1795. aug. 20.	K -- Török Józsefnek	II. k. 416.
1814. jan. 5.	K -- Ponori Thewrewk Józsefnek	XI. k. 172-174.
1814. jún. 15.	K -- Dömötör Pálnak	XI. k. 434-435.
1814. aug. 6.	K -- Sipos Pálnak	XII. k. 16-17.
1815. [dec.11.]	K -- Wesselényi Miklósnak	XIII. k. 347-348.
1817. jan. 13.	K -- Hormayr, Joseph-nek	XV. k. 70-71. (n.) (más)
1818. dec. 17.	Vitkovics Mihály -- K-nak	XVI. k. 352-356.
1829. márc. 23.	K -- Guzmics Izidornak	XXI. k. 36-38.
1829. ápr. 27. (!)	K -- Guzmics Izidornak	XXI. k. 50-56.
1831. ápr. 28.	K -- Guzmics Izidornak	XXI. k. 534.
1831. aug. 8.	K -- Rummy Károly Györgynek	XXI. k. 628-631.